

# BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.  
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.  
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:  
Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:  
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.  
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

## Azok a bizonyos elvek.

(§) Magyar vezényszó, arányosított ujoncjutalék, Magyarországon elhelyezett magyar csapatok, revidéalt katonai büntető törvénykönyv, magyar katonai iskola, magyar ágyú- és hajógyár, tényleges magyar udvartartás, paritásos külképviselő, önálló vámterület, általános választói jog, — megannyi kuruc álom és koalíciós fantom — jó éjszakát nektek, talán hosszú időre jó éjszakát!

Már elvitte Andrassy Gyula Bécsbe a »nemzet nevében« kelt koalíciós választ, mely hála a magyarok Istenének elvezethet ugyan a béke révébe, de egyszersmind lefuvását is jelenti annak a nemzeti jogokért folytatott hosszú küzdelemnek, amelybe az ellenzéki honmentő szövetkezet fanatizmusa és hatalomravágása kergette ezt a gazdasági gyarapodásért sóvárgó országot. A népbolondítás daliás leventéi már letépték lelkesedésükről azt a nemzetiszínű vitézkötést, melylyel esztendőnk hosszú során keresztül — vörös posztó módjára izgatták a Kárpátok övezte ország tömegelkét és a dicső honhazafiak megalkuszának immár a hatalommal — a hatalomért.

Megszületik tehát, talán már legközelebb a béke, létrejön az egyezség a korona és nemzet között a statusquo alapján, ugy, amint ezt a szabadelvűpártnak politikai érettségtől és honfui előrelátástól sugallt vezérigéje rég megjósolta: hogy képtelenség ideális és utópisztikus honfiálmokat megvalósítani ezidőszertiben ebben az országban, hol fölfelé a felségjogok hatalma, lefelé pedig a tömeglélek materiális törekvéseinek egész komplexuma szab határokat céljainknak.

Immár nyílt titok — minden félrevezető letagadással szemben — hogy a királyi felségjogait föladni nem hajlandó semmi szín alatt és hogy a katonai kérdések teljes kapcsolása mellett, pusztán az önálló gazdasági berendezkedéshez való jogunkat ismeri el a korona ultimátuma. Ezt a »vivmányt« hozta meg tehát az ellenzéknek másfélesztendős országfölgató agitációja — egy ezidőszert merőben illuzórius jogot az önálló gazdasági berendezkedésre, mely valójában alig jelent valamit, miután kereskedelmi szerződéseink a külfölddel 1917-ig immár megkötve s így ez időpontig marad minden a régiiben, a közös vámterületnek évtizedeken keresztül követett állapotában.

Nyílt titokká vált immár az is, hogy a koalíciós vezérbizottság zöme, a kormánypolg után való áhitozásától vezéreltetve, »békés üzenet« küldött a békeszerző Andrassy gróf utján a királynak, ami egyértelmű azzal a letagadhatatlan ténnyel, hogy a népzogató ellenzéki vezérek, — megragadva a királyi ultimátumban foglalt kínálkozó alkalmat — már a közel jövőben beleülnek a miniszteri székekbe, honnan majd farizeus nagyképűsködéssel hirdetik országszerte, hogy hazafias (?) törekvéseik hajótörést szenvedtek a korona felségjogain és hogy ők, a »honmentő apostolok« csak az állami jogrend megmentése és restaurálása érdekében vállalják a kormányt — a statusquo alapján. Így lesznek azután »mártir-miniszterekké« az egykori nemzeti fővezérek, kik a félrevezetett nemzet pénzén és vérén szerzett hatalmuk biztos révéből hivatta volnának már most lerakni a nemzeti állam alapkövét.

Volt tehát töméntelen sok kulturális és

gazdasági kára ennek a becsületes munka műhelyéből az aktiv renitenskedés állampusztító porondjára hurcolt nemzetnek, volt sok hűhó semmiért, vagy mégis azért, hogy a husosfazékért való erőszakos küzdelem jegyében egyesült ellenzéki szövetség kreaturái elérjék honfui ideáljaink zenitjét: a kormányhatalom tejjel-mézszel folyó Kánaánját, hova — elveik föladásával bár — de mint a válság szülte mártir-miniszterek vonulhassanak — o sancta simplicitas — az állami jogrend megmentőiként és a kormányprogramjukban adandó új nemzetiszínű szofizmák segélyével — az új nemzeti állam alapvető gyantát.

Ámde — ne prejudikáljunk. Az ország meg fogja hallani pár nap múlva a korona nyílt szózatát és akkor lesz módjában tudomást szereznie arról is, milyen színű voltaképpen a koalíciós kormányprogram, vajjon nem ugyanaz-e betűről-betűre, amelynek alapján a szabadelvűpárt harmincesztendős érája alatt becsületesen, békésen és honfui mérséklettel kormányoztatott az ország.

Nemzetiszínű zománccal bevonna adja majd be az ellenzéki szövetkezet a nemzetnek a kiábrándulás keserű piluláit, ők pedig — valóban diificile est satiram non scribere — »elveik nagyhangú föntartásával bár,« de elfoglalják az ország kormányát, az epekedve áhitozott »husosfazékat,« melyet a nemzet félrevezetése és másfélesztendős fanatizálása útján értek el.

Céltalan, államfölgató küzdelembe sodorták a nemzetet, melynek cégre alatt úzték azután országfölgató manővereket. »Elveik föntartásával« (?) ugyan, de valójában a nemzetnek tett ígéreteik megszegésé-

## TÁRCA.

### Ondrinác Tósa karácsonya.

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárcája. —  
Írta: Szilágyi Lajos.

A téli nap szoktalanul meleg sugarakat szórt a téli kopárságban szunnyadó vidékre. A fák csupasz koronáikkal néma mozdulatlanságban meredtek ég felé, a mezők pásztija pedig a hosszú nyári szárazság után, az őszi esőktől felvidulva, mosolygó zölden a tavaszt jelképezte. A felszántott tarlok gőzölgőve lehelték a napsugarak melegétől felébreztett párazatukat, tél volt és mégis tavasz, a hónap még nyoma sem volt és a természet csöndje mégis azt mutatta, hogy a téli álom már elkövetkezett.

Ondrinác Tósa nyugodt meglepéssel állt meg szépen felszántott földje szélén. Nem volt valami nagy darab az egész birtok, néhány hold, amelynek végében néhány terebélyes eperfa és karsu akác között kivillant a kétszobás lakóház fehérre meszelt fala, de neki elég volt. Nem gondolta volna senki, ha a hatalmas, délceg természetű rácot látja, hogy immár hatvanöt kemény esztendő vihara zugott el a sárgás-fehér, hosszú hajjal borított kemény koponya fölött. Ondrinác Tósa javakorbelinek látszott, derekát nem roppantotta meg a kor, arcát nem szántotta meg az idő, hatalmas tenyerei erős fogással tudták még vezetni az eke szarvát és ahogyan most a szeme, telve fiatalos, villanással a felszántott földön végigsiklott, a nyilegyenes barázdák láttán önkénytelen büszkeség szállott a szívébe. A mai fiatalok nem tudnak ilyen barázdát vetni.

Ondrinác Tósa okos ember volt. Az iskolázottság zománca helyett a tapasztaltság patinája futotta be a lelkét, hej, hatvanöt év nagy idő, ime, az egykor koromfekete szőghaj is fehérbe borult, ime, a valamikor legényes hetvenkedésben híres Tósa, most szívében boldog nyugalommal áll a földje szélén. Szép kis föld, az igaz. Egy darabban és egyenes. Az ország más vidékén, a felföldön, vagy az erdélyi havasok között talán semmi értéke sem volna, de itt, Alsó-Bácska vidékén, lám megél belőle Ondrinác Tósa, a feleségével együtt, aki ama kis fehér ház birtalmában a pallos jogot gyakorolja a közel háromszázra menő baromfi létszám felett, sőt még marad neki annyija is, hogy Budapestre küldjön belőle az Ivánnak, a fiának, aki a fővárosban tanulja a doktori mesterséget.

Mert Ondrinác Tósa nem követte a helyi szokásokat. Azok szerint ugyanis az Ivánnak immár önállóan kellene a föld fele részét szántani, vetni és learatni, természetesen végig menvén előbb a libapásztorság, a disznóörzés, majd a marhaetetés és végül a kis-korúság közbeneső állomásain, ami egy délbácskai bunyevác legény szokásos kiműveltetéséhez feltétlenül kívánatos. Ő taníttatta a fiát, kitéve magát ezzel a szomszédok örökkön örökké tartó gyanúsító lesajnálásának. Miért is akar egy paraszt urat nevelni a fiából! Eleinte, amíg azt hitték, hogy Ivánból pópá lesz, avagy kalugyer, addig csak elnyelték megbotránkozásukat. De amikor Ondrinác Tósa elmesélte, hogy fiából doktor, vagyis kirurgus lesz, akkor komolyan megnehezelt rá a konservatív hajlamu szomszédoság.

Nehogy azonban azt higgye valaki, hogy Ondrinác Tósa valamelyes mélyebb filozofiai elmefutta-

tás után határozta el, hogy a fiából urat nevel, elmondom azt is, hogy bizony annak indító oka az volt, hogy Tósa, még a régi rendszer szerinti tíz évi katonaszkodása alatt arra a meggyőződésre jutott, hogy a katonaság nem ur, de a tiszt igen, s hogy tíz altiszt sem szenved annyit a katonaságnál, mint egy közlegény. Ezek az igazságok indították fia taníttatására az öreg rácot, akinek az életében épen a katonaság tíz éve alatt voltak soha el nem feledhető benyomásai, amelyeknek hatását lelkéből még az idő sem vághatta ki többé. Mikor meg érettségi után a fia a doktori pályára vágyott, Tósnak az is mindegy volt.

A nap sugara jobb ügyhöz méltó buzgalommal sütötték Ondrinác Tósa barna arcát. De ő észre sem vette, még a szeme sem hunyorgott a vakító fényáradat hatása alatt. Gondolkozott. Az idén jó termést remélt, a vetéshez gyönyörű idő kedvezett, a szántás is rendjén mehetett. Nem lesz talán semmi baj. Azután majd a pesti fiunak is küldhét, annak kell most nagyon a pénz, az most szolgálja a katonaságot. De hát jó dolga lehet, már most is a tiszték között van, aztán nemsokára doktor lesz, fényes egyenruhája katonarvos, akinek saját privát-dinerje is van.

És ahogyan gondolataiban elmélyedve áldogált a földje szélén Ondrinác Tósa a napsugarak özönében, míg hullámos fehér haját a tél lehellete melengette olykor, — eszébe jutott az ő katonaszkodása. Tíz év alatt sem tudta a közlegénységnél tovább vinni, azt érthette el mindössze jó magaviseletével, hogy a százados magához vette tisztiszolgának. Még ez volt a legkellemesebb része annak a tíz esztendőnek. Kevesebb volt a verés, néha pedig még egy fél szivar is akadt.



vel vállalják most a kormányt, mert az ő hazafiságuknak ez volt a végcélja. Tudták jól a honmentő koalíciós apostolok, hogy a felségjogokkal szemben kuruc álmaink ezidőszent nem válhatnak valóra, mégis belevittek az országot egy ádáz politikai küzdelembe, hogy azután a nagy zűrzavarban való kormányvállalásukat az államrend megmentését célzó mártíromság mezébe öltöztethessék.

Az ország most már tisztán, belátható majd az ellenzéki szövetkezet politikai kohójába és megtudhatja, hogy az onnan kitörő nemzetiszínű lángnyelvek csak legszentebb érdekeink, nemzeti irányu kulturalkotásaink fölperzselésére szánják, hogy a nagy pusztítás zűrzavarában azután mód és alkalom kínálkozzék a »husosfázék« megkaparintására.

A végsőkig feszült érdeklődés tölti be most a szíveket az egész országban arra nézve: vajjon mit szól mindezekhez az a mandátumosztogató »nemzet«, melynek nevében annyit tett-vett a koalíciós vezérkar? Approbálja-e vajjon elvtagadásukat és a válaszok idején tett nemzetiszínű ígéreteik megszegését, vagy tiltakozik-e majd most is nyilvános népgyűléseken a becsapás ellen, miként a hosszú válság során minden ellen tiltakozott, amire a koalíció kimondotta a »pereat«-ot?

Ezt kérdezzük a megvalósulás révén ért béke küszöbén az ország népétől és hisszük, hogy a kijózanodás útjára tért nemzet válasza immár nem késik soká.

## Politikai hírek.

**A béke réve felé.** A vezérőrbizottság elkészítette azt a választ, amelyet a király üzenetére ad. A választ gróf *Andrássy* Gyula felvitte Bécsbe és pénteken átírta a királynak. A választ tartalmát titokban tartják; hír szerint három részből áll: katonai, gazdasági és belügyi részből és együttvéve mintegy a koalíció kormányprogramját adja. A baloldalon változatlan az a vélekedés, hogy ez a választ útját egyengeti a további tárgyalásoknak és ez így a békének és a közfelfogás általában bizalommal van tele. Ezt a bizást még kritikákkal sem igen szabad megzavarni; nem azért, mert éppen a koalíció leggarasabb tájkán sziszegnek most minden szó miatt, hanem azért, mert a bizalomra valóban szükség van, lévén a bizas és a békekedv levegője az, amelyben a béke megteremhet.

Most ismét várni kell, de ezúttal megvan az a remény, hogy nem várunk hiába. A türelmetlen várakozásnak és forró békevágynak most a legelső utmutatást majd *Andrássy* kihallgatása, azután *Andrássy* visszatérése és beszámolója adja. Mindaddig nem tehetünk egyebet, mint hogy minden kritikát,

S amint ilyen gondolkozott ez elmúlt idők toráról, — észre sem vette, hogy dülönton kocsi közelg. Csak arra neszelt fel, amikor a ház felől erős férfi hang kiáltása hallatszott.

— Hej! Tató! Diszi? Hol vagy?

Meglepetve nézett arra felé; egy magas természetű, féketebajszu fiatal katonatiszt közelített feléje. Az uniformisa ragyogott, a gombok tükrén csillogva tört meg a napsugár, a hosszú kardja fénylett, villogott s minden lépésnél csörrenve csillant meg.

— Tató, nem ismer? Haza jöttem karácsonyra, — hangzott ismét a kiáltás és Ondrinác Tósa boldogan omlott a fia vállára. A fényes tiszt ur a fia volt: Iván.

A ház asszonya is előkerült a kiabálásra. Széles csiku pregacsa volt élébe kötve, egyszerű perkal ruha volt rajta. Ő már messziről megismerte a fia hangját s szaladt oda, hozzá. De Ondrinác Tósa nem engedte el a fiát. Szó nélkül ölelte, szorosan tartva izmos karjai között a szép fiút, az anyja nem fért hozzá, kénytelen volt hát a fiúnak szabadon maradt vállára borulni, nem tarthatva vissza a szeméből előtörő könnyeket.

Ugy tartotta szoros öleléssel a két öreg az Iván fiút. Mig az asszony sírva rebegte:

— Oh Jézusz, oh Jézusz! — addig Ondrinác Tósa néma maradt a nagy meghatottságban, csak sűrű szemöldéi rándultak néha egyet s a két szemében megjelent a két nagy, öreg könnyecsepp.

A közeli faluból odahallatszott a harangzugas hangja, templomba hiva a hívőket.

Ondrinác Tósa elengedte a fiát s levette a kalapját. A napfény ragyogó sugara csillogva ragyogta be a fehér hajszálakat.

sőt minden óhajást felfüggesztve, várjuk és kívánjuk a békét, amely mégis a legelső az ország minden vágya és minden kívánsága között.

**Andrássy pénteki audienciája.** Pénteken délelőtt két óra hosszáig időzött *Andrássy* Gyula gróf a király dolgozószobájában. A koalíció megbízottja részletesen beszámolt a királynak arról, hogy a szövetkezett ellenzék vezérőrbizottsága mily fogadtatásban részesítette a király üzenetét és mily előterjesztésekkel válaszol a korona proпозиcióira.

Hogy ezúttal végleges döntés történjék, arra senki sem számíthatott. A király kijelentette *Andrássy* grófnak, hogy a koalíció előterjesztéseit meg fogja fontolni. Addig, míg öfélége nem hozza meg döntését, *Andrássy* Gyula gróf Bécsben marad.

Az audiencia szokatanul hosszú ideig tartott. A koalíció látható feje, *Kossuth* Ferenc kijelenti ugyan, hogy a maga részéről nem sok reménységgel néz a helyzet alakulása elé, de éppen a pénteki audienciának hosszúsága nem ennek a sötét peszsimizmusnak ad igazat. Ha a koalíció előterjesztéseivel szemben a korona a rideg visszautasítás álláspontjára helyezkedett volna, ezek a proposisiók nem foglalkoztathatták volna a felséget két óra hosszáig. *Andrássy* Gyula gróf előreláthatóan ma, vasárnap járul újból a király elé. Nem valószínű, hogy a helyzet mára teljesen megéri a döntésre. Ugy lehet azonban, hogy a király, aki *Fejérváry* bárót is kihallgatáson fogadja, ma már újabb impulzust ad a szövetkezett ellenzéknek a békeakció folytatására.

## Politikai karcolat.

**Politikai kiskaté,** olyan politikusok (képviselők, újságírók, államfértak) számára, akik a mostani békeakció lényegéről, a kihallgatásokról nem tudnak semmit, *Andrássy* Gyulával nem beszéltek, az ő titkaiba beavatva nincsenek, — de olyanoknak akarnak látszani, akik mindent tudnak, *Andrássy* Gyulával órákhozott tanácskoztak és legtitkosabb titkaiba is be vannak avatva.

Ime, a kérdések, a feleletek és az utasítások:

1. Mit mondhat ön?

— Nem mondhatok, fájdalom, semmit. (Sajnálkozó mosoly.)

2. Beszél *Andrássy*val?

— Nem érzem magamat feljogosítva arra, hogy ily kényes kérdésre feleljek. (Gőgös mosoly.)

3. De mégis, legalább valami keveset talán mondhat a felség engedményeiről?

— Csak annak kijelentésére szorítkozhatom, hogy amennyiben a felség engedményeket tett, azokat osztrak részről már is messzemenőknek találják. (Bánatos hazafi-mosoly.)

4. Arra nézve nem nyilatkozhatik, hogy mit fog szólni az engedményekhez a koalíció?

— Erre nézve csak azt a kijelentést kockáztathatom meg, az ön feltétlen diskrecióját kérve, hogy a koalíció az engedményeket nem fogja a legmesszebbmenő engedményeknek tekinteni. (Fenyegető, dacos mosoly.)

5. Ön együtt utazott Bécsbe *Andrássy*val?

— Nem vagyok felhatalmazva arra, hogy *Andrássy* utításairól felvilágosításokat adjak. (Bemobokozott, büszke mosoly, befelé.)

6. Jókédvűnek látszott *Andrássy*, mikor a kihallgatásról kijött?

— *Andrássy* ugy tud uralkodni magán, hogy ily alkalmakkor sem jókedvet, sem szomorúságot nem lehet föltedezni az arcán. (Gőgös mosoly.)

7. Udvari körökben mint vélekednek *Andrássy* missziójáról?

— Az udvari körökből kiszivárgott híreket mindenkinek, akit az udvari körök bizalmukkal tüntetnek ki, kötelessége a legnagyobb diskrecióval megőrizni. (Bágyadt, sajnálom, de nem tehetem című mosoly.)

8. *Andrássy* hallgat mindenről?

— *Andrássy* nem hallgat mindenről. Vannak dolgok, amiket egyes bizalmasainak elmond, s ezek a bizalmasai titoktartással hálájuk meg neki megtisztelő bizalmát. (Előkelő, zárkózott mosoly.)

Bármelyik kérdésnél unja is meg a dolgot a kérdezősködő, a felelőnek büszkén és méltóságteljesen kell őt a faképnél hagynia. Így biztos a dicsősége. És még diskreció is volt, ráadásul.

## Januári közgyűlés.

Baja, január 30.

A torony alatti világból az elmúlt hét keddjén számítotték pár órára az örökös politikálásnak munkát és haladást guzsba kötő szellemét és lokális parlamentünkben végrehaladásra ismét lokális gazdasági kérdéseinkről folyt szó. Igaz ugyan, hogy a sok akadémikus vitában majdnem elveszett a kérdés magva, a helyi piac drágaságának megszüntetését célzó intézkedések mielőbbi megtétele, de örülhetünk rajta, hogy a fontos kérdés föl van immár vetve és most már aligha kerül le a napirendről.

Szó esett a közkórházról is, melynek építkezési költségében mintegy 60,000 koronányi többletkiadás merült föl. Beható vita után elhatározta a közgyűlés, hogy fölír a belügyi kormányhoz aziránt, hogy engedje meg, miszerint ez az összeg az ápolási díjak fölemelése útján legyen fedezhető.

A tárgysorozat egész vonalán a tanács javaslatát fogadták el, a tárgyalások menete komoly és tárgyilagos mederben mozgott.

Részletes tudósításunk a közgyűlésről a következők:

1. Polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról. — A polgármesteri beszámoló, mely hűségese tükrét nyújtotta a közelmúlt közigazgatási életének, tudomásul szolgált. *Fehér Lőrinc* dr-nak a tűzoltóság reorganizációját megstírgető fölcsóválása igen jó szolgálatot tett ennek a fontos kérdésnek és bizonyára nagyobb agilitásra fogja készíteni az ez ügyben működő bizottság tevékenységét. — Miután még néh. *Weidinger* Salamonnak, a napokban elhalt törvényhatósági bizottsági tagnak elhunytá fölött részvétét nyilvánította a bizottság és helyébe dr. *Alföldy* Lajos törvényhatósági bizottsági póttagot hívták meg a közgyűlésbe, következtek:

2. Az igazoló választmányi jelentése a múlt évi december hó 7-én megejtett pótválasztás igazolásáról. — *Rajcsányi* Imre és *Fehérváry* Dezső megválasztását tudomásul vették.

3. A lovatató bizottság elnökének megválasztása. — *Somogyi* Emil egyhangulag megválasztják.

4. A kereskedő- és iparos-tanonciskolai bizottság kiegészítése. — *Reiter* Jakabot és *Schmidt* Ferencet megválasztják.

5. A városi tanácsnak előterjesztése a katonavárosi új temető mögötti területnek kihasználása tárgyában. — A kérdéses közterület faanyagát kifogják használni.

6. Ugyanannak javaslata *Tomesányi* Sándor bizottsági tagnak a piac olcsóbbá tétele iránt beadott indítványa tárgyában. — A helyi piac drágaságának szanálása élenken foglalkoztatta a közgyűlést. *Scheibner* Gyula r. kapitány előterjeszti, hogy a husárakat szabályozni nem áll módunkban, hatósági mérszártsék felállítására még kevésbé valószínű meg, de egy szövetkezeti alapon létesülő mérszártséket erkölcsileg és anyagilag is támogatna a hatóság. *Tomesányi* Sándor adatokkal próbálja igazolni, hogy mindenütt jobb a helyzet, mint Baján. *Mikóics* Ignác a helybeli mérszártséparosok érdekeit védi. *Somogyi* Emil a marhatenyésztés fejlesztése érdekében sürget üdörös intézkedést, és a hűsvágás körüli egészségügyi anomáliákra mutat rá. A hosszadalmasan elhúzódó vitának megvolt mégis az a pozitív eredménye, hogy a hatóság drógyán és stírgősen fogja folytatni a helyi piac drágasági viszonyainak enyhítését célzó munkálkodását.

7. Ugyanannak előterjesztése a szt. *Ferencrendiek* által fizetendő boritaladótalan tárgyában. — Kimondották, hogy a szóban forgó adó megfizetendő.

8. *Szepesvármegye* közönségének átirata a pisztolyok, forgópisztolyok, Flóbert-fegyverek és bopuskák árusításának korlátozása tárgyában. — Az átiratot a bajai törvényhatóság is pörtolja.

9. Belügyminiszteri leirat a városi közkórházi építkezés felülvizsgálatának eredményéről és a városi tanács előterjesztése az építkezéssel kapcsolatos költségeknek fedezése tárgyában. A tanács azt javasolta, hogy a felmerült 60 ezer korona többletkiadást, amelyben felülvizsgáló mérnök tisztelet díja a műszaki felügyelő a póttisztelet díja és a közreműködő tisztviselők tiszteletdíjai is befoglaltnak, folyósítsa a törvényhatóság és fedezze ezt annuitásos kölcsönnel, mely az ápolási díjak felemelésével térülne vissza. *Valentin* Emil dr. indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy ha a belügyminiszter az ápolási díjak fölemelését megengedi, ugy a fenti tiszteletdíjak kifizetendő lesznek.

10. *Scharpf* Elek kérvénye a városi köztelékbe leendő felvétele iránt. — Fölveszik.

11. *Kovács* József kérvénye a városi köztelékbe leendő felvétele iránt. — A fölvétele kimondják.

12. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesületnek kérvénye a Szegeden felállítandó internátus költségeihez való hozzájárulás iránt. — Baja városa tíz éven át évi 50 koronával fogja támogatni a kultur-intézményt.

13. Dr. *Nyiraty* János és dr. *Szirmai* Vidor bizottsági tagoknak jelentése az alkotmányvédő bizottságból való kilépésükről. — A két alkotmányvédőt lemondásuknak visszavonására kérték föl.

14. Dr. *Lemberger* Armin és dr. *Bérczi* Albert kérvénye a városi bérházban dr. *Lemberger* Armin által birt lakás bérletének átruházása és a bérlet meghosszabbítása iránt. — A bérlet átruházása tudomásul szolgált azzal, hogy 1907. november 1-sejétől kezdve a kérdéses lakás évi bérét 1200 koronára emelik föl.

A 15., 16., 17. és 18. pontok lakásbérletek meghosszabbítását célozták, melyeket a közgyűlés engedélyezett.

19. A városi tanács jelentése Magyar Ádám városi irnok nyugdíjazása tárgyában. — A betegen fekvő városi tisztviselő augusztus 1-sejéig megmarad fizetésének élvezetében, azontul pedig nyugdíjazni fogják.

20. *Wilhelm* Károly róm. kath. kántornak kér-



vénye évi 200 K személyes pótlék megszavazása iránt. — A kérelem nem volt teljesíthető.

21. Rothschild Zsigmond kérvénye hirdetési oszlopok és táblák felállításának engedélyezése iránt. — Engedélyezték oly kikötéssel, hogy 1. az oszlopok és táblák 15 év múlva a város tulajdonába mennek át, 2. hogy a városi hirdetések, kulturális hirdetések, művészeti és színházi falragaszok díjtalanul függesztendők ki. (A közgyűlésnek ez a döntése — nézetünk szerint — teljesen illuzóriusá teszi egy magánvállalkozónak nagy pénzbeli befektetést igénylő és a hirdetési ügy rendezésére kiváló fontosságú tervét, mert hiszen a reá ingyenes közvételre rótt hirdetések majdnem az összes bajai hirdetések anyagát ölelik föl, s így alig remélhető, hogy a vállalkozó, majdnem minden anyagi haszon nélkül, a szükséges te kintélyes tőkét fölládozni fogja, miáltal hirdetésügyünk rendezésének dolga előrelát-hatóság abba marad.)

Miután még a kereskedelmi forgalmunkra elsőrangú jelentőségű posványosi út kiközvetését is elhalasztották a baja—bátaszéki áthidalás megvalósítása idejére, a sok szóbeszéd, de annál kevesebb reális munka jegyében lefolyt közgyűlés véget ért.

## A bajai Oltáregylet színi előadása.

Mielőtt az alábbi sorokban beszámolnánk az Oltáregyletnek minden tekintetben fényesen sikerült színielőadásáról, tán nem lesz fölösleges az olvasót néhány szóval megismertetni magának az Oltáregyletnek céljával; hisz mikor először híre járt a január 28-iki előadásnak, sokan voltak, akik akkor hallották először híret a nevezett egyletnek.

Az Oltáregylet Brüsszelben alapították 1840-ben, azzal a rendeltetéssel, hogy tagjai az oltáriszentség időszakos imáadásán kívül, csekély évi tagdíjjal szegényebb templomok felszerelését, egyházi készletekkel és ruhákkal való ellátását előmozdítsák. Hazánkban 1859-ben létesült az első Oltáregylet, Trautwein nep. Jánosnak, a nagyérdemű budapesti piarista direktornak buzgolkodására és vezetése alatt. Az egyesületnek most centrális szervezete van, budapesti országos- és egyházmegyéknént vidéki központokkal.

Vallásos céljához képest, vallásos volt a bajai Oltáregylet színielőadásának tárgya is: *Szt. Agnesnek*, az utolsó, diokleciáni keresztényüldözés ifjú vértanújának története, ki hősi halált halt hitéért és erényéért. Benne megtestesül a kereszténység diadalmos világnézete, mely túléli az enyészetre érett pogány vallási, állami és társadalmi rendet. A két világrend ütköző pontja: Ágnes házassága. Symphorianus praetor és neje Claudia, fiuk számára megkérlik a nemes származású, szép és gazdag szűz kezét, de ez hitére és szüzesség fogadalmára hivatkozva, visszautasítja az ajánlatot. Hiába minden fenyegetés a szülők részéről; hasztalan erőlködnek kortársai, a pogány Vestaszűzek, hiába hirdetik a római nők az élvezetnek vallását: Ágnes állhatatos marad és meghal hitéért, sőt példájára s két csodájának láttára a Vesta-szűzek és a római nők közül többen keresztények lesznek. Maga a praetor, fiával együtt, Ágnes hitére tér. Csak Claudia nem indul meg; ő is meghal inkább önkéntől, de a »názáreti babona« nem vesz erőt szívében. Ágnes hamarosan követi a halálba, a megdicsőülésbe az ő tejtestvére Emerentiána, kit duhaj rómaiak Ágnes sirján sebeznek halálra.

A darab át meg át van szöve gyönyörű jelenetekkel, megható részletekkel, melyek nemcsak mindvégig ébren tartották a közönség figyelmét, hanem egyszer-másszor a könnyekig meghatották a hallgatóságot. A fényes kiállítás, korhű kostüm, az ügyes rendezés — *Weress* Ilona urnő és dr. *Dombi* Márk munkája — a szereplők derekas igyekezetével egyetemben oly sikert biztosított az Oltáregylet első nyilvános fellépésének, hogy a darabot kétszer is, pénteken és (az iskolásgyermekek számára) szombaton meg kellett ismételni.

A szereplők közül dicsérrel és elismeréssel emlékezünk meg elsősorban magáról *Agnesről* (*Tury* Renée), kinek komoly méltósága, előkelő megjelenése, szép dikciója a darab hatását nagyban emelte. Jó kezekben volt *Emerentiána* szerepe is (*Wunderlich* Juliska), kinek végső jelenete Ágnes anyjával, *Lucinával* (*Petrich* Katica) igazán szívébe és szemébe markolt a nézőnek. (Dr. *Koller* Imréné) *Claudia* játékaiban hatásosan érvényesült az Ágnessel, a keresztény vallással való veszedelmes antagonizmus. Ugyanez ellentétet sikeresen képviselte a pogánysághoz ragaszkodó *Vesta-szűznek*, *Aemiliának* (*Fogt* Matild), valamint a római matrónák közül *Liberának* (*Hübner* Józsefné) és *Fucundának* (*Szaday* Mariska) játéka is, míg a keresztény vallás térítő hatását a

Vesta-szűzek közül *Faustina* és *Lucilla*, (*Ujhelyi* Rózsika és *Szaday* Blanka), a római nők közül *Superba* (*Laforsch* Mariska) ügyes játéka juttatta kifejezésre. Nagyobb szerepe volt az egyetlen férfiszereplőnek, *Symphorianus* praetornak is, kit *Eckert* Gyula adott nagy hűséggel, nemes páttosszal. *Müller* Matild mint *Serva* rabszolgálo, *Halász* Riza mint Ágnes özvegye, kisebb szerepükben jól megállták helyüket. A darab keretének fenyéhez hozzájárultak a néma szereplők csoportjai is: az említettek kivül *Nagy* Anna és *Devits* Irén mint *Vestaszűz*, *Wunderlich* Józsefné, *Kopp* Irma, *Wukelich* Elza és *Posta* Ilonka a római nők csoportjában.

A darab elején, a kis *Weress* Ilonka prologijában az Oltáregylet célját ismertette meg a közönséggel. A prologót két előkép követte, melyről külön és kiváló dicsérrel kell megemlékeznünk: 1. *Hit, Remény, Szeretet* (*Kollár* Vilma, *Sárfi* Irén, *Kolozsváry* Leona.) 2. *Angyalcsoport*: *Boróczy* Gizé, *Wunderlich* Mariska, *Posta* Rózi, *Klein* Margit, *Reiser* Böske, *Vágó* Ilonka, *David* Matild. Az előadást szintén előkép zárta be: *szt. Agnes megdicsőülése*. Résztvettek az összes szereplők. Az előképek legeseje volt a legsikerültebb, s bár a résztvevők bámulatosan sokáig őrizték meg mozdulatlanságukat, a közönség szívesen még tovább gyönyörködött volna a remek látványban.

A melodramatikusság részletek zenéjét szerzette *Kersch* Ferenc tanítóképző-intézeti tanár; előadták az intézet növendékei.

Az Oltáregylet vezetősége mind az eszmével, mind annak sikeres megvalósításával méltán meg lehet elégedve — hisz a közönség is igen meg volt elégedve azzal, amit lelki gyönyörtől és épülésére nyújtott neki az Oltáregylet.

Spektátor.

## HIREK.

— **Uj vasuti terv Bajától Palánkáig.** A kereskedelmi miniszter — mint értesültünk — előmunkálati engedélyt adott egy budapesti mérnöknek Bajától Palánkáig vezetendő rendes, esetleg keskeny vágányú vasutonalra. A terv szerint a vasut ezeket a Dunához közel fekvő községeket érintené: Baja, Monostor, Baracska, Dávod, Hercegszántó, Béreg, Küllöd, Bezdán, Apatin, Szond, Gombos, Hodság, Deryne, Bács, Bácsóváros—Boróc, (esetleg Palona—Dunabökeny), Palánka.

— **Esküvő.** *Schaller* Kálmán főhercegi uradalmi tisztviselő február 12-én vezeti oltár elé *Rausch* Adrienne urhölgyet, *Rausch* Ede hódási földbirtokos és kereskedő leányát, *Willman* János bajai mérnök sógoránót, a hódási r. k. plebániatemplomban.

— **Főgimnáziumunk a tüdővészések jávára.** A bajai főgimnázium tanári kara és ifjusága febr. 11-én, vasárnap délután 4 órakor a Szanatórium Egyesület javára, 50 fillér belépő díj mellett ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Ósbuda indul, előadja a főgimn. ének- és zenekara. 2. A tüdőbetegek segélyezéséről beszédet mond dr. Nyilasi Rajmund tanár. 3. Népdalok, előadja a zenekar. 4. Ujra ithon vagyunk, költemény *Endrődi* Sándortól, szavalja *Posta* Sándor VIII. o. t. 5. Hunyadi-induló, előadja az ének- és zenekar. Minthogy az igazgatóság külön meghívókat nem bocsát ki, ezúton hívja meg az érdeklődő nagyközönséget.

— **Hymen.** *Mesko* Zoltán Szegeden állomásozó hadnagy, *Mesko* László bajai városi tanácsos fia, eljegyezte magának *Drescher* Margitka úrléányt, *Drescher* Gyula helybeli tekintélyes nagykereskedő és törvényhatósági bizottsági tag, a bajai függetlenségi párt elnökének leányát.

— **Hymen.** *Bokor* Oszkár, a szegedi kereskedelmi és iparbank bajai intézetének pénztárosa jegyet váltott *Rosenberg* Adrienne úrléánnyal.

— **Uj irnok a bajai szolgabírósnágnál.** *Latinovits* Pál főispán *Gräber* József apatini járási irnokot február hó 15-től további szolgálatátételre a bajai járási főszolgabírói hivatalhoz áthelyezte.

— **Uj magyar név.** *Scharffenberger* Lajos bajai kereskedő, valamint *Lajos*, *Ilona*, *Margit* és *Ernő* nevű kiskorú gyermekei, belügyminiszeri engedéllyel *Karacsónyi*-ra változtatták vezetéknevüket.

— **Deák Ferenc halálának évfordulója.** Január 29-én volt harmincadik évfordulója, hogy *Deák* Ferenc, a haza bölcsje meghalt. Harmic esztendőn át alig mult el év, hogy ezen a szomorú napon a nemzet, vagy az a párt, amely *Deák* politikai hagyatékának őrizője, meg ne emlékezett volna nagy halottjáról. A politikai idők szédítő zűrzavarát jelenti, hogy az idén senki sem beszélt a haza bölcséről, sőt szinte az tetszik kegyetesebbnek hogy ezuttal hallgattok róla mindenki. Ne beszéljen ma senki emlékezetbehívólag a nagy államférfiúnak, a nagy bölcsnek művéről, a 67-ről, amely — látszólag — csöndöt mondott, ne nézzen senki szellemidőzőleg az ő hagyatékának őrző tábora felé,

amelyet egy időre megtört a nemzetbujtató fanatizmus. Egy nagy élet szomorú eredménye gyanánt jelentkezik, hogy amivel nemzetének nagy szolgálót tett, az, habár úgy hisszük, hogy csak időlegesen, de a feltételes szemlézőnek idejétmultnak látszik.

— **A bajai kath. legényegylet mai szabad-lyceumi előadása.** A bajai katolikus legényegylet február 4-én, vasárnap délután 5 órakor szabad előadást tart a következők műsorról: 1. *Goldstein* Számi (Couplet). Éneklő *Farkas* Ödön. 2. Oh azok a nők. (Monológ). Előadja *Stáyer* Mátyás. 3. Hazarúló. Szavalja *Szteriády* István. 4. A szocializmus. Mondja *Szalai* Károly. 5. Vándor madár. Szavalja *Tinusz* Károly. 6. Műkedvelő fotografus. (Monológ). Előadja *László* Károly. Az érdeklődő közönséget az uton is tisztelettel meghívja az elnökség, de egyúttal ismételtlen figyelmezteti is, hogy csak 20 fillér belépti díj mellett lehet megjelenni. A rendes és pártoló tagok s azok legközelebbi családtagjai az egyesület alapszabályai értelmében nem tartoznak beléptidíjat fizetni.

— **Eljegyzés.** *Dervaderns* Illés helybeli fér-fiszabó eljegyezte *Mikolits* Anna kisasszonyt, *Mikolits* Ignác tekintélyes iparos polgártársunk és törvényhatósági bizottsági tag leányát.

— **A Nemzeti Szalon Baján.** A tavasz kezdetével a Nemzeti Szalon folytatni fogja a vidéki vándorkiállítások rendezését, amelyek eddig óriási erkölcsi és anyagi eredménnyel zárultak. A folyó évben a Nemzeti Szalon a következő városokban és fűrdőhelyeken rendez képzőművészeti tárlatot: *Baja*, *Esztergom*, *Eger*, *Fiume*, *Abbázia*, *Győr*, *Hódmezővásárhely*, *Kassa*, *Kolozsvár*, *Komárom*, *Léva*, *Lugos*, *Mezőtur*, *N.-Kanizsa*, *Pécs*, *Siófok*, (*Balatonfüred*). A kiállításokat *Déry* Béla, a Szalon titkára készíti elő, aki már érintkezésbe lépett a városi hatósággal, mely kétségkívül gondoskodik majd róla, hogy a magyar képzőművészek vándortárlata megfelelő fogadtatásban részesüljön.

— **Őrült a bajai pályaudvaron.** Izgalmas jelenet játszódott le a hét egyik délutánján a bajai vasútállomáson. Egy érsekcsanádi paraszt ember járt-kelt izgatottan fel és alá a váróteremben. Egyszerre csak a jegypénztárhoz lépett és ott jegyet kért. A pénztáros kérdésére, hogy hova, azt válaszolta, hogy egyenesen Jeruzsálembe. A pénztáros elutasítására lármát csapott, hogy ónéki okvetlen Jeruzsálembe kell utaznia, mert találkoznia kell *Jézus* *Krisztussal*, hogy őt szenté avassa. Mikor el akarták a boldogtalan embert távolítani, hirtelen kifutott a pályaudvarra és az induló sílben levő vonat elé fektült. Egy rendőr nagynehezen elvonszolta veszedelmes helyéről. Ekkor kijelentette a szegény elmebeteg, hogy ő most villamos vasutra ül és 5 perc alatt *Csanádon* lesz. A rendőr úgy bírta rá, hogy kövesse, azt mondotta neki, hogy a villamosra csak benn a városban lehet ülni. Bevitte a városához és innét a városi közkörházba szállították.

— **A póttartalékosokat szabadságojják.** Katonai körökből az a hír érkezik, hogy az 1904. évi póttartalékosokat a jövő hó első napjaiban szabadságozni fogják, s bárha a jelenlegi létszám csökken is a szabadságozások által, újabb póttartalékosokat nem hívnak be. A szabadságozás okáról eddig még nem szivárogtak ki hírek, de valószínűleg tartják, hogy azért történik, mert a hadügyminisztérium, amely különben tervbe vette a póttartalékosok családjaikat államilag való segélyezését is, belátja hogy a póttartalékosok családjaira súlyos napok nehezdedtek, hogy felegyerve szállították a családfenntartókat. A hadügyminisztérium most úgy tervezi, hogy a póttartalékosok közül azokat, akik legjobban szorulóknak kiképzésre, haza eresztik, mert a kiképzés különben sem lehet oly tökéletes, mint az ujoncknál. Ezek a póttartalékosok az 1904. évbőliek lennének.

— **Tűz a hercegszántói templomban.** A szántovai gör. keleti hitközség följelentést tett a bajai bíróságnál *Szabovlyev* Péter ellen, gondatlanságból okozott tűzvész okozása miatt. *Szabovlyev* tüzet rakott a gör. keleti templomnál, mitől a templom tornyának a lépcsőzete tüzet fogott és tisztára leégett. Szerencsére idejekorán észrevették a bajt, mert különben az egész templom a tűz martalékává esett volna. Így csak a torony lépcsőzete pusztult el.

— **Uj vasut a megyében.** A kereskedelemügyi miniszter *Fabian* Lajos mérnök és dr. *Kovács* Jenő budapesti lakosoknak, a magyar királyi államvasutak Bajmok állomásából kiágazólag *Pacsér*, *Ómorovica* és *Bajsa* községek határain át az engedélyezés alatt álló zombor—óbecsei helyiérdekű vasut *Csurvenka* állomásáig, továbbá *Veprovác*, *Filipova* községek határain át a baja—zombor—ujvárdéki helyi érdekű vasut *Hódáság* állomásáig vezetendő rendes, esetleg keskeny nyomtávú gőzmozdonny, esetleg motoros üzemi helyiérdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.



### Lakodalom — ötödfélszáz vendéggel.

Hiába éri annyi sorscsapás a magyart, azért a híres vendégszeretet nem hal ki belőle. Szívesen látja vendégét, ha egyedül, akár ha többed magával jön. Ha pedig alkalom adódik erre, akkor mintha az a Róbert Károly korabeli trakta utujna fel, amikor három ország ezrekre menő képviselői dicsérték boráért, szíveségeért a magyart. Az egyszerű falusi népnek pedig nincs nagyobb ünnepe, mint a lakodalom, ki is tesznek ilyenkor magukért becstüllel. *Ex-lexben* meg éppen könnyű dolog ez, hiszen nem kell adóba adni a pénzt, telik hát ételre, itatra, cigányra. De az a menyegző még hét vármegyében is ritkítja a párját, amely kedden volt, mint tudósítónk írja, Baranyában. A meghívott és megjelent vendégek száma 460 azaz négysszázhatvan volt. A lakodalomra léletek 3 tehene, 3 borjut, 2 hizott sertést, 80 tyukot, sütöttek 128 darab, körülbelül 6 kilós tejes kenyert, ez volt egyszerűen a kalács is. Itallak csapra vertek 11 hordó bort, reggelhez 15 liter pálinkát szolgálták fel. Az örömapák, Franci János, Szidener György és Maichl József, valamennyien negyed kültelkes polgárok. A lakodalom Maichl József házában folyt le, míg az óriási vendégsereget, szállodák hiányában, a vendégszerető szomszédságnál helyezték el. Három nap és három éjjel tartott a »muri.« Ez volt aztán a nota által megénekelt »hegyen völgyön lakodalom.«

— **Árva- és szeretetház Zomborban.** Zombor város törvényhatósága mult hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlést, melyen *Latkovits Pál* főispán elnökölt. A közgyűlés egyetlen tárgya volt: a városi tanács előterjesztése a sztpári járásföldből az árva- és szeretetház céljaira az állam által megveendő ingatlan vételárának megállapítása. — A közgyűlés elhatározta, hogy ezen nemes célra való tekintettel, a kérdésben forgó járásföldből a kívánt 100 kat. holdat hajlandó az államnak, 2000 koronáért holdját számítva, tulajdonjogilag átengedni, dacára annak, hogy ezen föld, átlagos bérjövendelmét alapul véve, holdanként körülbelül 3000 kor. értéket képvisel. Kikötötte azonban, hogy az állam viszont a vármegyétől kapott Bezeredy-féle 12 holdnyi területet ugyanazon (2000 kor.) áron számítva, a városnak tulajdonába bocsájtani legyen köteles.

— **Uj állatorvos Bácsbokodon.** A szomszédos Bácsbokod község állatorvosává *Földes Izidor* okl. állatorvost választották meg a héten.

— **Csak radikálisan!** Ugy látszik, hogy a királyoknak egyik legnagyobb ellensége a Békéscsabán megjelenő Békésmegyei Híradó című újság. Legalább is féktelenül radikális hajlandóságot árul el az a mód, amelylyel olvasóival a dán király halálát közölte. Így szól a hír:

#### Megüresedett állás.

Kopenhága, január 28. IX. Keresztély dán király meghalt.

A Békésmegyei Híradó ezzel az ötletével határozottan rádupláz a francia Gaulois-ra, amely nagy ellenségének, Zola Emilnek halálát így tudatta: Naturalista vegyes hír. Zola Emil író ma éjjel lakásán szénagázmérgezésből meghalt.

— **A bácsmegyei főjegyzői állás.** Az ifj. Vojnits Istvánnak alispánna történt megválasztása folytán megüresedett megyei főjegyzői állásra eddig három komoly jelölt van. *Mihályovits Kornél* volt orsz. képviselő, az újvidéki járás volt főszolgabírája, akit néhány barátja támogat, de a vármegye nagy zöme nem óhajta e székre. *Balaton Gyula* dr. öbesei főszolgabíró a másik, *Frank Mihály* árvászéki elnökhelyettes a harmadik jelölt. Ő a vármegyei központ hivatalos jelöltje. Balaton és Frank közt folyik most a korteskedés.

— **Köszönet.** Holzinger J. baracska plébános a helybeli állatvédő egyesület részére 2 koronát volt szíves adományozni, melyet ezton köszönettel nyugtáz az egyesület elnöksége.

— **Vásár Bácsalmáson.** Bácsalmás község előjárósága közzírre teszi, hogy az ottani vásár február hó 5-én fog megtartatni.

— **Ismét tűz.** Csütörtökön délután Rác János és Mezey József külvárosi házában tetőzete kigyulladt és teljesen leégett. A tűz egy a kémény melletti gerendából eredt.

— **Uj táblaelnöki titkár.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. *Gajary Béla* szegedi kir. törvényszéki bírót, aki csak pár évvel ezelőtt Bácsalmáson volt kir. járásbíró, a szegedi királyi ítélőtáblához elnöki titkárrá nevezte ki.

— **Felülfizetés.** Az »Első Bajai Nőegylet« f. é. január hó 6-án tartott reklám-estélyén felülfizetési kegyesek voltak: id. Szutrély Lipót, dr. Rajk Aladár 20—20 k, Ertl József 12 k, báró Vojnits István, Vajda Ödön (Zirc), id. Szutrély Lipótné, ifj. Szutrély Lipót (Bácsalmás), Franck-gyár (Kassa), dr. Alföldy Lajosné, Bodrogi Gyula, Schön Géza, dr. Werner Adolf, Rosenberg Mórné, Löwinger Jenő, özv. Herfeld Johanna, Pap Kovács Györgyné 10—10 k, Reich Bernátné 7 k, Tománovits Mátyásné 6 k, Szász János, Preymajer Pál, Schön Antalné, Schlieszer Miksa, Hetényi Pálné, Somogyi Emil, Rosenberg Jakabné, dr. Koller Imréné, Fischer Béla, Borsodi Miklós 5—5 k, Eckert Gyula, Kollár Ágostonné, Willman János, dr. Makray László, Pollák Lajosné, Freund Lázárné, dr. Lemberger Arminné, dr. Szirmai Vidor, Schlesinger Gyuláné, Rosenberg Mátyás 4—4 k, Freund Sándor, Dick Lipót 3—3 k, Turay Mátyásné, Szabó Sándor, dr. Bruck Samuné, Hónig Mukiné, Egy idegen 2—2 k, összesen 301 k. A tiszta jövedelem 428 k 01 f. Fogadják a nemesszívú adakozók, ugyszintén a reklámokat személyesítő urhölgyek, valamint a rendezőseg az Egyesület mély halálját és köszönetét.

— **Felülfizetések.** A »bajai izr. nőegylet« által f. évi január hó 20-án rendezett fejszít táncestély alkalmából felülfizetési kegyesek voltak: özv. Rosenberg Mórné 25 kor., Bing S. és Társa Bécs, Steinbach Alexander Bécs, Boschán Jakab Budapest, özv. Herfeld Jakabné, dr. Rajk Aladár, 20—20 kor., Ertl József 18 kor., Márkus és Szendrei Budapest, Berger és Hohenberg Bécs, Wolfram és Társa Bécs, Bulka és Társa, özv. Reich Bernátné, Weidinger Dezsőné, Schön Antalné, Schön Géza, dr. Hegedűs Aladárné, Somogyi Emilné, Pollák Jakabné, dr. Berci Albertné, özv. Justiz Károlyné Budapest, Krausz Jakabné, dr. Rosenberg Samuné, báró Vojnits István, dr. Alföldy Lajosné, dr. Herman Adolfiné 10—10 kor., Weidinger Gyuláné, Pollák Lajosné, Grünhut Miksáné, Fuchs Kálmáné Elecske, özv. Schwarcz Lászlóné, Freund Lázárné, Rosenberg Jakabné, Hesser Gyuláné, Pollák Bernátné, Pollák Ernő Oszkár 6—6 kor., Fischer és Kohn Budapest, Kanic Ignác és fiai Budapest, Valentin és Schrottman Budapest, Weisz és Hirtenstein Budapest, Klein Mór Budapest, Deutsch H. és társa Bécs, Weidinger David Bécs, Pollák Hermann fiai Bécs, Löwenberger és Pfeifer Bécs, Eisenstädter S. és társa Szege, Reich Vidorné, Mikló Vilmosné, Szász Ottóné, Dugorjai szövőgyár Bécs, Reiter Jakabné, Scheiber M. A.-né, Fischer Béliné, Lemberger Kezsné, Wiesel Sándorné, Schlesinger Gyuláné, özv. Weisz Józsefné, Rosenberg Mátyás, dr. Lemberger Arminné, dr. Makray Lászlóné, Gyarmati Emilné, Löwinger Jenő, Szűcs Ödönné, Winternitz Rudolf és társa Bécs, Bossányi Józsefné Budapest, Taussig Jakabné, Reich Ignác, Reich Vilmosné, Reich Gyuláné, Schön Ödönné, Krausz Lipótné, Mayer Vilmos Bécs, Grünhut Jakabné, Vámosi Nándor Monostorszeg 5—5 kor., Nagel Testvérek Budapest, Löwenfeld W. Bécs, Schwarcz Adolfiné, Weidinger Benőné, Auer David és fiai Budapest, Löwy Alice, Schwartz Józsefné, Erdélyi Gyuláné, Moser és Wertheimer, Berger Zsigmondné, Kovács Henriké, Feuermann Sománé, özv. Weinberger Salamonné, özv. Klein Edéné, Vámosi Manóné Bácsszentiván, Vámosi Samuné Bácsszentiván, Pollák Ilésné, Schlieszer Miksáné, dr. Bruck Samuné, Stern Vilmosné, Boschán Károlyné, Wiesel Ilésné, Glück Samu Bácsalmás, Deutsch Anton fiai Bécs, Werner Zsigmond Bécs, Markovits Edéné, Fendrei Sándorné, Fried Samuné 4—4 kor., Kun és Mikolay Budapest, Pinkász Zs. és testvérek Budapest, Lienwehr Anton fiai Neutitschein, dr. Klein Mosinné Eszék, özv. Vámosi Mihályné, Herman Samuné, dr. Dömötör Kálmáné, dr. Bruszt Lázárné, dr. Kelemen József, Czitó Károly, dr. Monostori Gyula, dr. Róna Dezső, Schlieszer Mórné 3—3 kor., Kisfalvi és Stern Budapest, Roffó és társai Budapest, Konrád Gusztáv Jägerdorf, Riedl Franz Sternberg, Hónig Muki, Trafikant Vilmos, Goldschmidt Zsigmond, özv. dr. Nikolsburger Károlyné, Bruszt Jakabné Bécs, Cselikovits testvérek Újvidék, Holitzer Fülöp Budapest, Krausz Miksa Budapest, Stauber Miksa Szege, Zeiler N. Szege, Káldori Soma Szege, Kunez Kálmán, Horváth Ignác Budapest, Rosenfeld Ignác, özv. Fleischmann Benőné, Éliás Mór Budapest, Káldori és Grünner Temesvár 2—2 kor., Halász József 1 kor., Berger és Rosenfeld Bécs, Kellner Henrik Budapest 5—5 kor., dr. Nemes Józsefné 4 kor., Fischer és Köhler Bécs 2 kor., összesen 783 kor. Összes bevétel 922 kor., összes kiadás 268 kor. 60 fill. Tiszta jövedelem 653 kor. 40 fill. — A bajai izr. nőegylet elnöksége hála köszönetét fejezi ki a nemesszívú adakozóknak és a rendező-bizottságnak.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

### Halálosvégű mulatozás Bácsbokodon.

Égi István, a Baja melletti Bácsbokodon lakó sváb ember állott január 30-án a szabadkai esküdt-bírótság előtt, azzal vádolva, hogy egy szódás üveggel a mult év június havában agyonütötte Schutt Antalt.

Az esküdtbírótság elnöke Salánky József volt. A vádhatóságot Eperjessy Béla dr. kir. ügyész, a sértett felt Janiga János dr. képviselte; a vádlottat Fischhoff Zsigmond dr. bajai ügyvéd védte.

Rendes esküdtnekneki kisorsoltattak: Preszburger Sámuel, ifj. Vojnits Máté, Horvátszky Máté, Macskovics Titusz, Halbrohr Adolf, Scossa Zoltán, Sinkovics Márton, Horváth Kálmán, Csizmadia Antal, dr. Majoros Adolf, Kubath Gusztáv, dr. Székely Zoltán; pótesküdtnekneki: Sefcsics Lajos, Kiss István.

Az esküdtsek megalakulása után felolvasták a vádiratot, majd vádlott Égi István kihallgatására került a sor. A vádlott nem érzi magát bűnösnek. Arra emlékszik, hogy az ominozus napon elment Bokodon Schnadenberger Mátyás vendéglőjébe, ahol a vendéglőssel leszámolnivalója volt. A leszámolás közben megivott háromszor három deciliter bort. Egy félóra mulva haza akart menni, de az ajtóban találkozott Égi Mártonnal és Klein Györggyel, akik visszahívták. Szabadkozott, de mégis engedett a rábeszéléseknek. Visszamenve, elcinte a kocsmaszobában ittak, később kimentek az udvarra kuglizni. Eddig emlékszik mindenre. Ezentul semmire sem emlékszik, s épen ezért nem érzi magát bűnösnek.

A vádlott után a meggyilkolt feleségét, majd Égi Mártont és Klein Györgyöt hallgatták ki, akik a kocsmában együtt ittak a vádlottal. Mindketten azt vallják hogy Égi István részeg volt, s már a kuglizásnál össze akart veszni egy más falubeli legénnyel. Ők azután bevezették Égi Istvánt a szobába. Ide jött Schutt, s az asztalukhoz lépve, civódni kezdett Égi Mártonnal. Égi István, aki az asztalra hajtvva fejét, bóbiskolt, ekkor felugrott, kezébe vette a szódás üveget, s egyet lépve Schutt felé, fejbe vágta a szódás üveggel úgy, hogy Schutt feje véreznai kezdett. Ekkor egymásba kaptak, s kidültek a kocsmába a utcára. Itt Égi Márton és Klein György nem látták mi történt, mert a szobában maradtak, de a többi tanu vallja, hogy a vádlott még ott is verte Schutt fejét.

Ezután Schutt haza vánszorgott, lefeküdt s egy negyed óra mulva meghalt. Égi István visszament a kocsmába két társához és rosszat nem is sejtve, még egy félóraig ittak, azután hazamentek.

A tárgyalás befejezése után, az esküdtök a vádlottat halált okozó testi sértés büntetében mondták ki bűnösnek, amiért a bíróság 1 évi és 6 hónapi börtönrre ítélte.

### Bajai lövöldözés epilógusa.

Pados József és ifj. Bakó Ferenc bajai lakólok a mult év június 2-án este hazafelé jöttek a hajósi vásárról. Utközben összeveszték és Bakó a kezében levő karóval kétszer ráütött Padosra. Ezért aztán Pados bosszut forralt Bakó ellen és megfenyegette, hogy meg fog lakolni ezen tetteért. Pados hazaérve Bajára, magához vette töltött revolverét és elment haragosának, Bakó Ferencnek lakására, ahol megismerte a lámpával megvilágított udvarban, a családja körében ülő és gyanutlanul vacsorázó haragosát. Pados most elérkezettnek látta az alkalmat bosszujának kielégítésére és a kerítésen keresztül ráütött haragosára. A golyó Bakó feje fölélt a falba furdótt.

Ezért állott a héten Pados József, szándékos emberölés kísérletének büntetével vádolva, az esküdtbírótság előtt.

Pados a tárgyalás során azzal védekezett hogy ő nem akarta lelőni Bakót, hanem csak ki akarta csalni őt a lövéssel az utcára, hogy kérdőre vonja tettéért.

Eperjessy kir. ügyész vádbeszédének és dr. Schwitzer Dániel ügyvéd védőbeszédének előterjesztése után, vádlottat, az esküdtök igazmondása alapján, a jogtalan bántalmazás folytán, erős felindulásban elkövetett, szándékos emberölés kísérletének büntette miatt, — számos enyhítő körülményt figyelembe, véve, a 92. §. alkalmazásával, 2 hónapi fegháza ittele a bíróság. A tárgyaláson dr. Salánky törvényszéki bíró elnökölt. Az ítélet jogerős.

### Csinos kivitelű

n é v j e g y e k  
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

## Uj! Világítás. Uj!

Minden házban izzó fény, légszesz (gáz) világítás, **csövezetek nélkül**, a legjobb és legolcsóbb világítása a jelenkornak. — Megtekinthető és kapható **ECKERT FERENC** rézműves, fűtő, légszesz és vízvezeték szerelőnél **BAJÁN**, Erzsébet királyné (Fő-utca) 51. szám, saját ház.

### N y i l t t é r .\*)

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

**MATTONI/FELE**  
**GISSHÜBLER**  
természetes égvényes  
**SÁVANYUVÍZ**

A dugó égeztése a légutak megbetegedésénél, a garat és hörgők hurutjánál, tüdő- és mellhártya-gyulladásnál.

\*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.



## KÖZGAZDASÁG.

## A szegedi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara mult hó 30-án tartotta meg január havj teljes ülését, melyről a következő tudósítást közöljük:

Szarvady Lajos elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyvhiteltesítő kijelölése után jelentette, hogy a kereskedelemügyi miniszter Perjessy Lászlónak a kamara titkárává való megválasztását tudomásul vette. Indítványozza, hogy az új titkárt küldöttség hívja meg az ülésen való megjelenésre. A nyomban megjelent titkár ezután nagy tetszéssel fogadott székfoglaló beszédet tartott, melynek során rövid vonásokban vázolta a jövő működésének irányelveit és kérte a kamara támogatását.

A teljes ülés ezután tudomásul vette a Szabó Gyula másodtitkár által előterjesztett elnöki és titkári jelentéseket, több hetivásár engedélyezése iránti folyamodás elintézéséről, az iparsó árának újabb meghatározásáról, a Svájccal kötött kereskedelmi szerződésünk változásairól, több állami segély folyósításáról, a kamara 1906 évi költségvetésének jóváhagyásáról, több fölterjesztés elintézéséről stb.

A tárgysorozat rendes pontjai során véleményt szolgáltatott a kamara a katonai lábbeli szállítások kiosztása tárgyában tervezett újításról, a vaskereskedők üzletkörének meghatározásáról, Cservenka község országos vásár, Bácsóváros község hetivásár engedélyezése iránti folyamodásáról, a paprika postaküldeményeknek csomagolása tárgyában tervezett intézkedéséről, Szentcsanak város házalási szabályrendeletéről, az Óbecse-aracsi kompjáró engedélyezéséről, a szegedi paprika forgalombahozataláról Szeged város törvényhatósága által alkotott szabályrendeletéről, stb.

Az újabban szervezett Országos Közlekedési Tanácsban, valamint az Országos Ipartanácsban a kamara képviselőiben való részvételre Perjessy László titkárt választotta meg a teljes ülés.

Tárgyalta még a kamara a brassói kamarának a husrágóság ügyében és a besztercebányainak a kivándorlás ügyében tett fölterjesztését. Mindkettőt tudomásul vette a kamara.

Több törvényhatóságba ipartanács tagokat választott még a kamara.

Ezután több ipari és kereskedelmi szaktanfolyam költségeire segélyt szavazott meg a kamara és végül tudomásul vette a teljes ülés az elnökségnek a kamara újjaalakulását előkészítő intézkedését.



1837/1906. kig. 12. közgy. szám.

## Hirdetmény.

A városi közkórház építkezés felülvizsgálatának eredménye és a kapcsolatos költségek és végjárandóságoknak hosszú lejáratu kölcsön útján leendő fedezése tárgyában a mai napon tartott közgyűlésben közérdekű határozat hozott.

Ezen határozat az 1886. évi XXI. t.-c. 5., 7., és 8. §§-ai értelmében azzal hirdetik meg, hogy ellene a meghirdetéstől számított 15 nap alatt e város polgármestere útján a m. kir. belügyminiszter urhoz fellebbezés nyújtható be.

Baja, 1906. évi január hó 30-án tartott törvényhatósági közgyűlésből.

**Dr. Hegedüs Aladár**  
polgármester.



821/1905. vhtói szám.

## Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbíróságnak 1905. évi Sp. I. 568/3 sz. végzése következtében, Dr. Fischhoff Zsigmond ügyvéd által képviselt Csermák Gyula javára, Hübner József és neje ellen 133 K. 48 f. s jár. erejéig 1905. évi november hó 8-án foganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1914 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gyógytári állványok és áru asztal és házibutorok, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróság 1905. évi V. 996/3. számú végzése folytán, 133 kor. 48 f. tőkekövetelés, ennek 1905. évi október hó 18. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 81 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, Baján, alperesek lakásán 1906. évi február hó 5-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándákozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Baján, 1906. évi január hó 10. napján.

**Szegő**  
kir. bir. végrehajtó.

## Szöllővessző!

A világhírű

Delaware

adja a legjobb bort!

**Oltani, permetezni nem kell!!**

A szőlőszet kincse.

**A phyloxeraának ellentáll!!**

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

**Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!**

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delaware vessző

eladás.

Czím:

Szigyártó és Jakáts

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: Alsó-Szeged. Központi iroda: Felső-Szeged.

(Somogy megye.)

## Törlesztéses kölcsönök földbirtokokra.

A magas kamatláb dacára kieszközölök kölcsönöket földbirtokokra a régi olcsó kamatláb mellett.

A kölcsönök azonnal folyósíthatnak készpénzben.

Felvilágosítással készséggel szolgál

**Schäffer Vilmos**bankegyesületi igazgató  
SZEGEDEN.

Minden könyvkereskedés útján kapható dr. Müller orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kitüntetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbélyegben.

**Röber Kurt, Braunschweig.**

## Egy kertész,

ki a melegágyak kezelésében **kellő**, a virágkertészetben és üvegházak körül pedig **elég-séges** jártassággal bír — de **mükertész** nem lehet — képességéhez képest, szabad lakáson és fűtésen kívül 600—800 korona fizetés mellett alkalmazást nyerhet

**Szemző Gyula urnál Zomborban.**

## Hirdetmény.

Tapasztaltatott, hogy a bíróság megítélhető kocsmai hitelösszeg nagyságáról szóló XXXIV. számú törvényhatósági szabályrendelet azon intézkedése, hogy a hirdetett szabályrendelet minden italmérési helyiségben, magyarul, esetleg a törvényhatóság területén divó nyelveken vendégek által könnyen látható helyen kifüggesztendő és olvasható állapotban tartandó csekély kivétellel az arra hivatottak részéről figyelmen kívül hagyatott.

Felhívom ennek folytán az érdekelteket, hogy a kérdéses szabályrendeletet, valamint az 1883. évi XXV. t.-c. 22—27. §§-ait (kapható 20 fillérért Nánay Lajos nyomdájában, esetleg más nyomdában is) italmérési helyiségükben kifüggesztessék és továbbra is olvasható állapotban tartsák, mert ennek elmulasztása esetén a hivatkozott szabályrendelet 2 § második bekezdésében előírt 100 koronáig terjedhető pénzbüntetés alkalmazásánál a fél részéről a szabályrendelet nem tudására vonatkozó mentegőtőzések figyelembe vételni nem fognak.

Baja, 1906. évi január hó 12-én.

**Scheibner Gyula**  
rendőrkapitány.

A Mezőgazdasági Áru- és Hite-  
forgalmi Vállalat,  
Budapest, Váci-körút 61.  
Keres megvételre és bér-  
letre kisebb és nagyobb  
birtokokat, esetleg egész uradal-  
makat, nagyobb és kisebb sző-  
lőket, kastélyokat, azonnali vagy  
későbbi átvételre legelőnyösebb felté-  
telek mellett. Csakis komoly és köz-  
vetlen ajánlatok pontos leírással kéret-  
nek fenti cím alatt.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak cementgyára Gurahoncon.

Szállít lassan vagy gyorsan kötő

P O R T L A N D - C E M E N T E T,

mely a Magyar Mérnök és Építészegylet által megszabott normáliákat **70—80%-al felülmulja**. Továbbá elad saját rendszere szerint készült

szabadalmazott hornyolt cement- tetőcserepplyártó gépeket,

melyekkel **tetőcserep** szükségletét **fakereskedők, vállalkozók, gazdálkodók** házilag állíthatják elő. — A készítés pár nap alatt megtanulható, a gépek hordozhatók, a cserepek szabályosak, könnyűek, jól fednek és nagy szilárdságuk.

